

Art i educació: aprendre des de la fricció

Published by [Interacció](#) [1] on 06/04/2017 - 09:10 | Last modification: 14/09/2026 - 14:20

La relació entre art i educació no consisteix a posar les pràctiques artístiques al servei de l'ensenyament ni a convertir l'educació en una extensió subordinada de l'art. Aida Sánchez de Serdio presenta el número 17 d'*Artnodes* des d'una hipòtesi més ambiciosa: la trobada entre totes dues esferes només és fecunda si cadascuna qüestiona els pressupòsits, les jerarquies i les formes de producció de coneixement de l'altra.

L'educació desplaça les lectures disciplinàries de l'art i el relaciona amb altres subjectivitats, contextos socials i debats polítics. Alhora, reclama la seva pròpia capacitat creativa, més enllà de la transmissió de continguts. Les pràctiques artístiques, per la seva banda, introdueixen incertesa, experimentació i heterodòxia en els processos d'aprenentatge. **La trobada entre art i educació adquireix força quan cap dels dos camps actua com a instrument de l'altre.**

La intersecció entre art i educació modifica els papers tradicionals d'artistes, educadors, estudiants i participants.

Aquest espai compartit s'articula entorn de conceptes com el gir educatiu, la mediació, la performativitat, la investigació artística o la crítica institucional. El monogràfic els aborda com a territoris de tensió, no com a fórmules necessàriament emancipadores. Els articles recorren el gir visual en l'educació, l'experimentalisme democràtic, les pedagogies col·laboratives, el cinema com a dispositiu de producció d'allò comú i els efectes de la hipermediació digital sobre l'art i l'aprenentatge.

Una de les aportacions més rellevants és la crítica al gir educatiu dins les institucions artístiques. L'adopció de llenguatges pedagògics pot reproduir la desqualificació de l'educació considerada tradicional i relegar els educadors a una posició secundària. També pot generar propostes aparentment obertes que continuen dirigint-se a públics homogenis, dotats del mateix capital cultural que artistes i comissaris. La col·laboració horitzontal apareix així com una possibilitat condicionada per les relacions de poder i pels límits institucionals.

El text té la virtut d'advertir contra la celebració acrítica de qualsevol hibridació entre art i educació. La seva principal limitació, però, rau en el caràcter introductori de l'anàlisi: identifica les contradiccions i tensions que travessen aquestes pràctiques, però no aprofundeix prou en les condicions laborals, els recursos disponibles ni les estructures institucionals que en determinen la viabilitat i la sostenibilitat. La pregunta que deixa oberta continua sent, per això mateix, decisiva: **què hauria de canviar en les institucions culturals i educatives perquè la col·laboració no només generi noves pràctiques, sinó que transformi efectivament les jerarquies que les organitzen?**

Referència

Sánchez de Serdio Martín, A. (2016). Art i educació: la necessitat d'una trobada incòmoda entre esferes que s'interroguen. *Artnodes*, (17), 2–5. DOI: <https://doi.org/10.7238/a.v0i17.3012> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: educació i cultura

Tags: arts i creació

Tags: participació cultural

Tags: pensament cultural

Tags: cultura digital

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017/art-educacio-friccio>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.7238/a.v0i17.3012>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/3586>